

De redactie van Metaal heeft onderstaande bijdrage geweigerd omdat hij *uit de toon* valt. Het bestuur van Siegenbeek waardeert uit de toon vallende teksten juist zeer, vooral als ze goed opgebouwd zijn. We vinden Albert van Es' briljante beschrijving van zijn onvermoede gesprekken met Jaap Goedegebuure een bijzondere bijdrage aan dit afscheidnummer, die we Jaap niet willen onthouden.

Bungelen

Voor Jaap Goedegebuure

Over een terugkerend thema in het contact met Jaap in de beginperiode gaat het volgende stukje...

In de beginperiode (vanaf 2005) dat Jaap Goedegebuure werkzaam was bij de Opleiding Nederlands van de Universiteit Leiden werd ons contact (dat zich vooral afspeelde in de bibliotheek van de opleiding Nederlands: Jaap kwam boeken lenen of terugbrengen) gekenmerkt door enkele terugkerende thema's, namelijk straffen voor het niet of niet tijdig terugbrengen van boeken uit de bibliotheek en eventueel belonen voor het wel tijdig terugbrengen van de boeken.

In mijn gevoel van een zekere machteloosheid en anderzijds mijn drang om een strakke controle uit te oefenen op mezelf en m'n omgeving, waarbij ik gehinderd werd door mijn overweging dat die niet altijd in dank afgenomen zou worden, betrapte ik me regelmatig op fantasieën hoe hiermee om te gaan.

Weliswaar maande ik collega's en met name studenten van tijd tot tijd om geleend materiaal terug te brengen, maar was dit niet genoeg om mijn drang naar perfecte controle te bevredigen.

Aldus had ik een systeem van straffen bedacht voor hen die zich niet aan de (deels) 'ongeschreven' regels van de bibliotheek hielden.

Deze fantasieën (waarop ik straks terugkom) bevredigden enerzijds mijn behoefte aan controle en verzachtten anderzijds het pijnlijke gevoel van een zekere machteloosheid bij het uitoefenen van mijn functie (ik had natuurlijk duidelijke afspraken kunnen maken bij het uitlenen en retourneren van materiaal incl. evt. een boetesysteem zoals bijv. de centrale universiteitsbibliotheek dat hanteert.)

Deze fantasieën ontwikkelde ik niet verder enerzijds uit schaamte, anderzijds aangezien ik me realiseerde dat het fantasieën waren die ik niet gemakkelijk werkelijkheid kon laten worden.

Aan deze fantasieën nu gaf ik tijdens de bezoeken van Jaap aan de bibliotheek toch voorzichtig uiting.

Bij de meeste bezoekers van de bibliotheek liet ik niets of weinig van de fantasieën merken, maar tegenover Jaap voelde ik me wel op mijn gemak en voorvoelde ik als het ware dat ik bij hem met deze fantasieën wel aan kon komen en dat hij er wellicht een transformatie 'op los zou kunnen laten', waardoor ze enerzijds een praktisch doel zouden kunnen dienen (nl. dat ik geleend materiaal eerder terug zou ontvangen). Anderzijds zou de bekendmaking van m'n fantasieën een afschrikwekkende uitwerking kunnen hebben op toekomstige leners.

Nadat ik Jaap vertelde over mijn fantasieën m.b.t. de personen die nalieten geleend materiaal tijdig te retourneren (de fantasieën komen erop neer dat ik hen, al of niet virtueel, liet 'bungelen' in de bibliotheek (ik had daartoe een stevige (houten) constructie uitgekozen die het gewicht van een steeds groter wordende groep personen moest torsen), moest ik tegenover Jaap bekennen dat deze mijns inziens stevige constructie (in mijn fantasie, nogmaals) doorboog onder het gewicht van de alsmaar groter wordende groep personen.

Nadat ik me aldus regelmatig geuit had tegenover Jaap, bleken deze verhalen bij hem ingang te hebben gevonden: hij was een van de (weinige) leners die geleend materiaal tijdig retourneerden en correct registreerden.

En de enkele keer dat ik argwaan kreeg (ik had hem de gegevens van 3 exemplaren zien noteren in het boekje terwijl ik hem met 4 boeken de deur had zien uitgaan) en hem achteraf via de mail confronteerde met de vraag of hij wel alles opgeschreven had antwoordde hij direct: ik had niet gezien dat hij met een boek van hemzelf of van de centrale UB binnengekomen was.

Niet alleen had ik in Jaap een persoon en collega gevonden bij wie ik met mijn fantasieën terecht kon en die verder uit kon werken, ik had er een ideale lener bijgekregen om wie ik me geen zorgen hoefde te maken over het terugbrengen van de boeken.

Ik verheugde me integendeel op zijn komst naar de bibliotheek.

Heel praktisch deed hij me nog het idee aan de hand om afbeeldingen van collega's en studenten die materiaal uit de bibliotheek voor langere tijd geleend hebben op het prikbord in de hal van gebouw 1167 op te hangen (met onder de foto's de vermelding sinds wanneer de desbetreffende persoon materiaal in bezit heeft), ten teken dat mijn uitleenadministratie op orde is en zij dus voor iedereen te kijk hangen als het ware aan een openbare galg.

Dit laatste idee van Jaap heb ik tot op heden niet ten uitvoer gebracht, maar door het achter de hand hebben van dit plan heb ik minder voeding hoeven te geven aan mijn eerdere fantasieën om 'langleners' a.h.w. op te hangen in de bibliotheek.

Zodoende is veel menselijk leed achterwege gebleven, hebben de studenten en collega's zich aan hun eigenlijke taken kunnen wijden, is de constructie in de bibliotheek niet overbelast geraakt, en heb ik van Jaap een instrument in handen gekregen zodat ik beter om kan gaan met m'n gevoelens van frustratie.

Ik hoop dat je nog vaak langskomt in de bibliotheek Jaap, ook na je afscheid...

Albert van Es
(Opleidingsbibliotheek)